

Türkçe'nin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kamu Spotlarının Kullanımı¹

Use of Public Service Advertisements In Teaching Turkish as a Foreign Language

Prof. Dr. Fatih Yılmaz

Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Fakültesi/Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, fatih.yilmaz@gop.edu.tr, Tokat/Türkiye,

ORCID: 0000-0001-8025-8439

Emrah Kanbulat

Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Türkçe Eğitimi, emrahkan26@gmail.com, Tokat/Türkiye.

ORCID: 0000-0002-5799-3774

ÖZET

Günümüzde teknoloji destekli dil öğretiminin sunduğu olanaklar çağımızın sunduğu kolaylıklardan faydalanmak, derste vakit kaybını önlemek, stresi azaltmak, öğrencileri derste aktif kılmak gibi çeşitli açılardan büyük önem taşımaktadır. Bu tür uygulamaların hem öğretmen hem de öğrenci penceresinden bakıldığında ne kadar etkili olduğu çeşitli bulgularla tespit edilmiştir. Özellikle sınıf ortamını pasiflikten kurtarmak, öğrenciyi derse alıştırmak için teknolojik materyaller faydalı olmaktadır. Kısa video, film ve dizilerin dil öğretimi ve öğrenimi süreçlerine sağladığı katkılar konusunda birçok bilimsel çalışma mevcuttur. Türkçe'nin Yabancı Dil Olarak Öğretilmesi alanında teknolojinin kullanımı sınırlıdır. Kamu spotları Türkçe'nin doğru ve düzgün kullanımı açısından Türkçe'nin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde kullanılabilir bir yapıdadır. Bu kapsamda Türkçe'nin Yabancı Dil Olarak Öğretilmesi derslerinde kullanıldığında öğrenenlerin Türkçeyi daha iyi kullanmalarına katkı sağlayacaktır. Bu çalışmada kamu spotları kullanılarak çeşitli etkinliklerle konuşma ve yazma becerilerinin geliştirilmesi amaçlanmış, Türkiye'de televizyonlarda sık sık kullanılan "İşaret Dilinin Önemi", "Sigarayı Bırakma", "Hekimoğlu Koronavirüs", "Wifi Şifreni Paylaşma" ve "Trafik Hayattır" kamu spotları kullanılarak B1 düzeyinde etkinlikler tasarlanmış ve teknolojik bir ürün olan kamu spotları aracılığıyla öğrencilerin dil becerilerinin geliştirilmesi hedeflenmiştir. Türk İnsanına değerli mesajlar veren bu kamu spotları kullanılarak dilin anlatma becerileri, yazma ve konuşma alanlarında öğrencilerin kendilerini geliştirmeleri açısından her kamu spotu için beşer adet sınıf içi etkinlik tasarlanmıştır. Çalışmada önerilen etkinliklerin öğrenenlerin yazma ve konuşma becerilerini geliştirmesi ve bu gelişimin sosyal hayata olumlu yönde etki edeceği beklenmektedir. Sonuç olarak, kullanılan bu sınıf içi etkinliklerin, Türkçenin zenginliğini yabancı dil olarak öğrenmek isteyenlerin seviyesine uygun olarak etkili bir öğretim sağladığına ve özellikle dil beceri alanlarına hitap etmesi açısından öğrencinin yararına olduğuna dikkat çekilmiştir. Daha önce kamu spotu kullanılarak alanda bir çalışma yapılmamış olması çalışmanın önemini göstermektedir. Çalışmanın bu yönleriyle bundan sonra yapılacak Türkçe'nin Yabancı Dil Olarak Öğretilmesi alanındaki teknoloji destekli dil öğretimi çalışmalarına örnek teşkil edeceği düşünülmektedir.

AnahtarKelimeler: Kamu Spotları, Teknoloji Destekli Dil Öğretimi, Yabancılara Türkçe öğretimi

ABSTRACT

Today, the opportunities offered by technology-assisted language teaching are of great importance in various aspects such as benefiting from the conveniences of our age, preventing time wasting in the lesson, reducing stress, and making students active in the lesson. It has been determined by various findings how effective such applications are when viewed from the perspective of both the teacher and the student. In particular, technological materials are useful to save the classroom environment from passivity and accustom the students to the lesson. There are many scientific studies on the contributions of short videos, films, and TV series to language teaching and learning processes. The use of technology in the field of Teaching Turkish as a Foreign Language is limited. Public service advertisements have a structure that can be used in Teaching Turkish as a Foreign Language in terms of correct and proper use of Turkish. In this context, when it is used in Teaching Turkish as a Foreign Language course, it will contribute to the learners ability to using Turkish better. In this study, it is aimed to improve speaking and writing skills by various activities by using public service ads, named "Quit Smoking", "Hekimoğlu Coronavirus", "Sharing Your Wifi Password", "Traffic is Life", "Importance of Sign Language" which are frequently used on television in Turkey, B1 level activities were developed and it was aimed to improve the language skills of students through public service announcements, which are a technological product. Five in-class activities are designed for each public spot in order for students to improve themselves in the areas of language expression, writing, and speaking skills, by using these public spots that give valuable messages to Turkish people. It is expected that the activities suggested in the study will improve the writing and speaking skills of the learners, and this development will affect their life social life. As a result, it has been pointed out that these classroom activities used provide an effective teaching in accordance with the level of those who want to learn the richness of Turkish as a foreign language, and it is especially beneficial for the student in terms of addressing language skill areas. The fact that

¹ Bu çalışma Atlas 9. Uluslararası Sosyal Bilimler Kongresi'nde bildiri olarak sunulmuştur.

no study has been carried out in the field using public spots shows the importance of the study. It is thought that these aspects of the study will set an example for the technology-supported language teaching studies in the field of Teaching Turkish as a Foreign Language to be made from now on.

Keywords: Public Service Advertisements, Technology Supported Language Teaching, Teaching Turkish to Foreigners.

1. GİRİŞ

Dil, bir toplumun anlaşma vasıtası olduğu gibi, aynı zamanda bir kültür taşıyıcısı ve aktarıcısıdır (Özbay 2002: 15). Günümüzde toplumlar arası etkileşimin hızla yayılması sonucunda yabancı dil öğretimi kavramı doğmuştur. Yabancı bir dil öğrenmek her şeyden önce yeni bir dünyaya kapılarını açmak, yeni yerler görmek, yeni insanlar ve kültürlerle tanışmak, tanıdık kavramlara ve düşüncelere değişik açılardan bakmak ve benzeri yeni deneyimler edinmektir (Yaylı ve Bayyurt, 2011:1).

Türkiye'nin giderek artan uluslararası konumu ve gücünden dolayı, Türkiye'yi, Türkleri, dolayısıyla Türk kültürünü tanımak ve Türklerle daha etkili iletişim kurabilmek için gerek yurt içinde gerekse yurt dışında Türkçe öğrenmek isteyenlerin sayısı hızla artmaktadır. Bu isteğin karşılanması ve Türkiye'nin tüm yönleriyle uluslararası arenada tanıtımının yapılması için yabancılara Türkçe öğretimi konusu titizlikle ele alınmalıdır (İşcan, 2014).

Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesinde en sık kullanılan materyal kitaplardır. Derslerde kitapların kullanımı sınırlı beceri alanlarına değinmektedir. Günümüzde kitaplardan sıyrılarak teknolojinin derslerde kullanılması öğrencilerin daha çok duyu organına hitap eder. Bu sebeple etkinlikler aracılığıyla video filmlerin derslerde kullanılmasıyla farklı beceri alanlarına hitap etmek amaçlanmıştır.

Her alanda sürekli gelişen ve ilerleyen günümüz dünyasında önemli bir yeri olan teknoloji, dil eğitimi alanında da sunduğu farklı araç-gereçlerle bu sürecin verimli bir şekilde sürdürülmesinde yadsınmaz bir etkiye sahiptir. Özellikle yabancı dil eğitiminde ders kitabı dışında televizyon ve bilgisayar gibi teknolojik materyallerin kullanımı anlatılanların somutlaştırılmasında önem arz etmektedir. Bu teknolojik materyaller aracılığıyla dil eğitiminde filmlerin kullanımı derslerden verim alınması açısından oldukça etkili bir yöntemdir (Yılmaz ve Şenden, 2014).

Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesi alanında video filmler temelli araştırmalar incelendiğinde birçok çalışma yapıldığı görülmüştür. Örneğin, İşcan (2011), yabancı dil öğretimi ve yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde filmlerin kullanılmasını ele almış ve buna bağlı olarak bazı önerilerde bulunmuştur. Harmandar (2021), Türk dizilerinden "Ezel" dizisinin yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılabilirliğini ortaya koymak adına dizinin birinci bölümünde yer alan kalıp ifadelerin tasnifini ortaya koymuş ve belirlenen kalıp ifadelerin öğretilmesine yönelik bağımsız dil kullanımı seviyesinde etkinlik önerileri sunmuştur. Arabacı (2015), belirlenen ölçütler etrafında seçilen ve öğrencilerin buldukları seviyelere uygun olarak izlettirilen 26 uzun metrajlı sinema filmi ve 15 kısa metrajlı belgesel ve haber filmi sonucunda edinilen izlenimlerden yola çıkarak kısa ve uzun metrajlı filmlerin yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde kullanılmasının önemini, Kırgızistan bağlamında değerlendirerek vermeye çalışmıştır. Yılmaz ve Diril (2015), Türk kültüründen çokça öğe içerdiği ve dili sade anlaşılır olduğu için seçilen Beyaz Melek filmi ile Türkçe öğrenen B1 seviyedeki yabancıların, dört temel dil becerilerini geliştirmelerinin yanında, hem kültür aktarımı hem de iletişimsel yetilerinin geliştirilmesine katkı sağlayacak özgün etkinlikler hazırlamıştır. Film etkinliklerini, film öncesi, film süresince ve film sonrası olarak düzenlemiştir. İşcan (2016), filmler yoluyla Yabancıların Türkçe öğrenirken okuma becerilerinin geliştirilmesi konusunu irdelemiş ve öğretmenlerin yabancılara Türkçe Öğretimi derslerinde kullanabilecekleri, filmler yoluyla okuma becerilerinin geliştirilmesine dönük etkinlik örnekleri sunmuştur. Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretilmesi alanında daha önce kamu spotları kullanılarak yapılmış bir çalışmayla karşılaşılmaştır.

Kamu spotu, RTÜK Kamu Spotları Yönergesinde (2012) “Kamu kurum ve kuruluşları ile dernek ve vakıf gibi sivil toplum kuruluşlarınca hazırlanan veya hazırlatılan ve Üst Kurul tarafından yayınlanmasında kamu yararı olduğuna karar verilen bilgilendirici ve eğitici nitelikteki film ve sesler ile alt bantları” olarak tanımlanmıştır. RTÜK’ün kamu spotları için vermiş olduğu tanıma bakıldığında kamu spotlarının bilgilendirici ve eğitici niteliği olduğu görülmektedir. Kamu spotları vermiş oldukları mesajlarla toplumu bilgilendirici ve eğitici bir rol üstlenmektedir. Kamu spotları Türkçe’nin doğru ve düzgün kullanımı açısından Türkçe’nin Yabancı Dil Olarak Öğretilmesi derslerinde kullanılabilir bir yapıdadır. Bu kapsamda Türkçe’nin Yabancı Dil Olarak Öğretilmesi derslerinde kullanıldığında öğrenenlerin Türkçeyi daha iyi kullanmalarına katkı sağlayacaktır.

Demirel’e göre; dili bir iletişim aracı olarak kullanmayı öğretirken dört temel becerinin birlikte öğretilmesi gerekmektedir (2012: 29). Bunlardan yazma; “dili ve dilin kurallarını doğru kullanmanın yanı sıra bir mesajı doğru olarak ifade edebilmede çok önemli olmaktadır. Bu nedenle yazma becerisini mekanik bir süreç olarak değil eleştirel bir düşünme süreci olarak algılamak ve bilmek gerekir” (Demirel, 2012: 117). Konuşma ise “İnsanı diğer varlıklardan ayıran konuşma; duygu, düşünce, tasarım ve isteklerin sözle bildirilmesidir” (Sever, 2004: 22). Dil öğrenme ve öğretme becerilerinde konuşma ve yazma eğitimi önemli bir yer tutmaktadır. Yeni dil öğrenen yabancı öğrencilerin dil eğitiminde eksikliklerinin somut bir biçimde ele alınıp öğrenenlere doğru dönüt verme açısından son derece dikkat edilmesi gereken bir konudur. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yazma ve konuşma eğitimi veren kişi dil bilgisi yeterliliğine ve iletişim yeterliliğine ulaşmış olmalıdır.

Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metninde ara düzey kullanıcı olarak belirlenen B1 düzeyi için; “Açık ve standart bir dil kullanıldığında ve iş, okul, eğlence, vd. bildik şeyler söz konusu olduğunda ana konuları anlayabilir. Erek dilin konuşulduğu bir bölgeye yapılan yolculuk sırasında karşılaşılan durumların çoğunda sorunların altından kalkabilir. Bildik ve ilgi alanına giren konular üzerine yalın ve tutarlı bir söylem üretebilir. Bir olayı, bir deneyimi ya da bir düşü anlatılabilir, bir beklentiye betimleyebilir ve bir projeye veya bir düşünceye ilişkin gerekçeler ya da açıklamaları kısaca dile getirebilir.” şeklinde açıklama yapılmıştır.

Bu çalışmada, kamu spotları kullanılarak çeşitli etkinliklerle Türkçe’nin Yabancı Dil Olarak Öğretilmesinde dilin konuşma ve yazma becerilerinde öğrencilerin seviyelerinin geliştirilmesi amaçlanmıştır. Türkiye’de televizyonlarda sık sık kullanılan “İşaret Dilinin Önemi”, “Sigarayı Bırakma”, “Hekimoğlu Koronavirüs”, “Wifi Şifreni Paylaşma” ve “Trafik Hayattır” gibi kamu spotları kullanılarak her kamu spotu için beşer adet konuşma ve yazma öğretiminde kullanılmak üzere B1 düzeyinde etkinlikler tasarlanmıştır. Teknolojik bir ürün olan kamu spotları aracılığıyla Türkçe’nin Yabancı Dil Olarak Öğretilmesi derslerinde öğrencilerin dil becerilerinin geliştirilmesi hedeflenmiştir. Kamu spotlarının Türkçe’nin Yabancı Dil Olarak Öğretilmesi alanında daha önce kullanılmamış olması çalışmanın önemini ortaya koymaktadır.

2. KURAMSAL ARTALAN

Bu çalışmada iletişimsel yaklaşım ele alınmıştır. İletişimsel yaklaşımda bir dili öğrenirken dilin yapısal özelliklerini çok iyi bilmek ön planda değildir; çünkü bu yaklaşımda dil bir araç olarak görülmektedir. İletişimsel yaklaşımda yaratıcılığı geliştiren, iletişime yönelik sınıf içi etkinlikler ve öğretim teknikleri ön plandadır. Bu yaklaşımda; drama, rol oynama, benzetim, doğaçlama, sorun çözme, grup çalışması, ikili çalışma, iletişim oyunları vb. teknikler öğrenme ortamlarında kullanılabilir (Özcan, 2007, 2015) Dil sosyal bir ortamda, öğrenenin sosyal hayatında işine yarayacak durumlar için iletişim halinde öğrenilir. Bu nedenle, öğrencilerin farklı durumlarda dili doğru kullanabilmeleri, farklı bağlamlarda duruma uygun tutumlar sergileyebilmeleri ve diğer insanlarla sosyal etkileşimde bulunabilmeleri dil öğreniminin temelini oluşturmaktadır (Liao, 2000; Lightbown ve Spada, 1999; akt. Takıl, 2014). Bu bağlamla çalışma, dil öğretim yaklaşımlarından iletişimsel yaklaşım doğrultusunda hazırlanmıştır.

2. ETKİNLİK ÖRNEKLERİ

A. “İşaret Dilinin Önemi” Kamu Spotu Etkinlikleri

Etkinlik-1: İzlediklerini canlandırma etkinliği

- Öğrencilere İşaret Dilinin Önemi kamu spotu izletilir.
- Daha sonra kamu spotunda geçen diyalog metni öğrencilere dağıtılır.
- Öğrenciler arasından üç kişi seçilerek izledikleri kamu spotunu Türkçe konuşarak canlandırmaları istenir.

Çalışma Kâğıdı:

Yönerge: Aşağıdaki metin izlediğiniz kamu spotunun diyalog metnidir. İzlediğiniz kamu spotunu metne göre canlandırınız.

Küçük kız: Meyve tabağını getirir.

Baba: Teşekkür ederim kızım. Bugün okulda önemli dersin var mıydı?

Küçük kız: Sınavım vardı baba, neden sordun?

Baba: Bugün iş bulmaya gideceğim.

Küçük kız: Öğretmenimden izin alıp sana yardımcı olurum.

İŞKUR memuru: KIZINIZIN tercümanlık yapmasına gerek yok. Ben size yardımcı olabilirim.

Baba: Teşekkür ederim.

Etkinlik-2: Tartışma ve yazma Etkinliği

- Öğrencilere İşaret Dilinin Önemi kamu spotu izletilir.
- Öğrencilerden işaret dilinin önemi ile ilgili kendi ülkelerindeki kamu spotlarını derste izledikleri kamu spotu ile karşılaştırmaları istenir.
- Bu çalışma hem konuşma hem yazmaya yöneliktir.

Çalışma Kâğıdı:

Yönerge: İzlediğiniz kamu spotuyla ülkenizdeki bir işaret dili kamu spotunu karşılaştıran bir yazı yazınız.

Etkinlik-3: Eksik bırakılan cümleyi tamamlama etkinliği

- Öğrencilere İşaret Dilinin Önemi kamu spotu izletilir.
- Daha sonra kamu spotunun metninde geçen diyalogdan hazırlanan çalışma kâğıdı öğrencilere dağıtılır.
- Çalışma kâğıdında kamu spotunda geçen cümleler eksik yazılmıştır, öğrencilerden bu boşlukları doldurmaları istenir.

Çalışma Kâğıdı:

Yönerge: Aşağıda cümleler eksik verilmiş karşılarında da cümlelerin devamı vardır. Eksik verilen cümleleri izlediğiniz kamu spotuna göre tamamlayınız.

Teşekkür

Bugün okulda önemli

Sınavım vardı baba

Bugün iş

Öğretmenimden izin alıp

Kızınızın tercümanlık

Etkinlik-4: Yeni bir kamu spotu metni yazma etkinliği

- Öğrencilere İşaret Dilinin Önemi kamu spotu izletilir.
- Daha sonra izledikleri kamu spotundan farklı bir kamu spotu yazmaları istenir.
- En çok beğenilen kamu spotunun sınıfta canlandırması yapılır.
- Bu etkinlik hem yazma hem de konuşma etkinliğidir.

Çalışma Kâğıdı:

Yönerge: İşaret dilinin önemini anlatan yeni bir kamu spotu metni yazınız.

Etkinlik-5: Sahnenin devamını tahmin etme etkinliği

- Öğrencilere İşaret Dilinin Önemi kamu spotu izletilirken belirli yerlerde video durdurulur.
- Video durdurulduktan sonra dağıtılan çalışma kâğıdındaki soruya cevap vermeleri istenir. Verilen cevaplarla videoda izlenen karşılaştırılır.

Çalışma Kâğıdı:

Yönerge: Aşağıdaki soruları izlediğiniz kamu spotuna göre cevaplayınız.

Baba kızından ne istemiş olabilir?

.....

Kızı babasına ne cevap vermiş olabilir?

.....

İşkur memuru iş aramaya gelen babaya ne demiş olabilir?

.....

B. “Sigarayı Bırakma” Kamu Spotu Etkinlikleri**Etkinlik-1: Beyin Fırtınası etkinliği**

- Sınıfta “Sigarayı Bırakma” kamu spotu izletilir.
- İzleme sonrasında öğrencilerle sigaranın zararları konusunda beyin fırtınası etkinliği yapılır.

- Her öğrencinin konu hakkında konuşması sağlanır.
- Tartışma boyunca öğrencilerin yanlış telaffuz ettikleri kelimeler diğer öğrenciler tarafından önlendeki çalışma kâğıdına not edilir.
- Daha sonra çalışma kâğıtları toplanarak belirlenen kelimelerin doğru telaffuzu konusunda çalışma yapılır.

Çalışma Kâğıdı:

Yönerge: Aşağıdaki maddelere arkadaşlarınızın konuşurken yanlış telaffuz ettikleri kelimeleri, karşılıklarına da doğrularını yazınız.

1.	7.	13.
2.	8.	14.
3.	9.	15.
4.	10.	16.
5.	11.	17.
6.	12.	18.

Etkinlik-2: Seçili kelimelerle yeni cümleler kurma etkinliği

- “Sigarayı Bırakma” kamu spotu sınıfta izletilir.
- Kamu spotunda geçen kelimeler önceden öğretmen tarafından küçük kâğıtlara yazılmış ve bir kutuya atılmıştır.
- İzleme sonrası bu kutu sınıfın ortasına konular ve her öğrenciden üç adet kâğıt seçmesi istenir.
- Daha sonra öğrencilerden seçtikleri kâğıtlarda yazan kelimelerle ilgili yeni cümleler kurmaları istenir.
- Seçilen kelimeler: Sigara, bırakmak, acilen, hayat, tütün, duman, solunum, maruz kalmak, hastalık, çocuklar, izin vermek.

Çalışma Kâğıdı:

Yönerge: Aşağıdaki maddelere seçtiğiniz kâğıtta yazan kelimelerle ilgili yeni cümleler kurunuz.

1.
2.
3.

Etkinlik-3: Kamu spotunun içeriğini tahmin etme etkinliği

- Öğrencilere “Sigarayı Bırakma” kamu spotu izletilmeden önce kamu spotu içeriği hakkında tahmini yazı yazmaları istenir.
- Yazma etkinliği bittikten sonra kamu spotu izletilir.
- İzleme gerçekleştikten sonra tahminlerle gerçekler karşılaştırılır.

Çalışma Kâğıdı:

Yönerge: İzleyeceğiniz kamu spotu sigara bırakma ile ilgilidir. Kamu spotunun içeriğini tahmin eden bir yazı yazınız.

Etkinlik-4: İzlediklerinin devamını getirme etkinliği

- Öğrencilere “Sigarayı Bırakma” kamu spotu izletilir.
- Videoda izlenenlerden hareketle, video devam etseydi ne şekilde devam edeceği konusunda öğrencilerden bir metin yazmaları istenir.
- Yazılan metinler sınıf içerisinde okunur ve en beğenilen metni yazan öğrenci ödüllendirilir.

Çalışma Kâğıdı:

Yönerge: İzlediğiniz kamu spotunda anlatılanlardan hareketle kamu spotunu kendiniz yazıyormuşsunuz gibi yeni bir metin yazınız.

Etkinlik-5: Videodan öncesini öyküleştirme etkinliği.

- Öğrencilere Sigarayı Bırakma kamu spotu izletilir.
- Öğrencilerden videoda gördükleri çocuğun hayatını anlatan bir öykü yazmaları istenir.
- En beğenilen öykü sınıf panosuna asılır.

Çalışma Kâğıdı:

Yönerge: İzlediğiniz kamu spotundaki kız çocuğunun hayatını anlatan bir öykü yazınız.

C. “Hekimoğlu Koronavirüs” Kamu Spotu Etkinlikleri**Etkinlik-1: Kompozisyon yazma etkinliği**

- Öğrencilere Hekimoğlu Koronavirüs kamu spotu izletilir.

- Daha sonra öğrencilerden 2019 yılında hayatımıza giren koronavirüsün kendi yaşamlarını nasıl etkilediği, kendi ülkelerinde ne gibi tedbirler alındığı vb. konular hakkında bir kompozisyon yazmaları istenir.

Çalışma Kâğıdı:

Yönerge: Koronavirüsün hayatınızı nasıl etkilediği konulu bir kompozisyon yazınız.

Etkinlik-2: Röportaj etkinliği

- Öğrencilere Hekimoğlu Koronavirüs kamu spotu izletilir.
- Daha sonra öğrenciler arasından diğer arkadaşlarıyla röportaj yapacak bir gönüllü belirlenir.
- Önceden belirlenmiş sorular aracılığıyla gönüllü öğrenci sınıfın tamamıyla koronavirüs salgını hakkında röportaj yapar.

Röportaj Yaparken Sorulacak Sorular

Tüm dünyayı etkisi altına alan koronavirüs salgını hakkında ne düşünüyorsunuz?

Koronavirüs salgınıyla ilgili ülkenizde ne gibi tedbirler uygulandı?

Ülkenizde uygulanan tedbirler koronavirüs salgınının yayılmasını engellemeye yetti mi?

Koronavirüs salgını ile ilgili alınan tedbirlere uydunuz mu?

Koronavirüs salgını için aşılamanın etkili olduğunu düşünüyor musunuz?

Koronavirüs salgını yüzünden bir yakınınızı kaybettiniz mi? Anlatmak ister misiniz?

Etkinlik-3: Gazete haberi hakkında konuşma etkinliği

- Öğrencilerin Hekimoğlu Koronavirüs kamu spotunun izleneceği derse hazırlıklı gelmeleri için daha önceki derste öğrencilerden koronavirüsün kendi ülkelerindeki ilk vaka haberine bir gazete haberinden ulaşmaları için ödev verilir.
- Konunun işleneceği derste Hekimoğlu Koronavirüs kamu spotu izletilir.
- Daha sonra her öğrencinin kendi ülkelerindeki koronavirüs salgını ile alakalı ilk vakanın nasıl gerçekleştiği konusunda konuşmaları sağlanır.
- Diğer öğrencilerden ise konuşan öğrencinin anlattıklarını dağıtılan çalışma kâğıtlarına not almaları istenir.

Çalışma Kâğıdı:

Yönerge: Arkadaşınızın anlattığı haberi özetleyecek şekilde aşağıya not alınız.

Etkinlik-4: Kamu spotunda anlatılanları yazma etkinliği

- Öğrencilere Hekimoğlu Koronavirüs kamu spotu birkaç kez izletilir.
- Kamu spotunda karakter koronavirüs salgınına karşı vatandaşların alabileceği önlemlerden bahsetmektedir.
- Öğrencilerden izleme etkinliği bittikten sonra kamu spotunda gördükleri önlemleri dağıtılan çalışma kâğıdına yazmaları istenir.

Çalışma Kâğıdı:

Yönerge: İzlediğiniz kamu spotunda anlatılan koronavirüs salgınına karşı alınacak önlemleri aşağıya yazınız.

Etkinlik-5: Münazara etkinliği

- Öğrencilere Hekimoğlu Koronavirüs kamu spotu izletilir.
- Daha sonra sınıf iki gruba ayrılır.
- Birinci gruba maskenin koronavirüse karşı koruyucu olduğu fikrini, ikinci gruba ise maskenin koronavirüse karşı bir işe yaramadığı fikrini savunma görevi verilir.
- İki grup arasında verilen fikirler doğrultusunda münazara yapmaları sağlanır.
- Münazaradan galip ayrılan grup ödüllendirilir.

D. “Wifi Şifreni Paylaşma” Kamu Spotu Etkinlikleri**Etkinlik-1: Yaşanılanları tahmin etme etkinliği**

- Öğrencilere “wifi şifreni paylaşma” kamu spotu izletilir.

- Kamu spotunda wifi şifresini paylaştığı için zor durumda kalıp polisler tarafından gözaltına alınan bir kişi vardır.
- Öğrencilerden dağıtılan çalışma kâğıtlarına kişinin wifi şifresini paylaştığı için neler yaşamış olduğuna dair tahminlerini yazmaları istenir.

Çalışma Kâğıdı:

Yönerge: İzlemiş olduğunuz kamu spotunda gözaltına alınan kişi wifi şifresini paylaştığı için neler yaşamış olabilir, aşağıdaki boşluğa yazınız.

Etkinlik-2: Betimleyici yazı yazma etkinliği

- Öğrencilere “wifi şifreni paylaşma” kamu spotu izletilir.
- Daha sonra kamu spotunun 26. Saniyesinde video durdurulur ve öğrencilerden ekranda gördüklerini tasvir eden bir yazı yazmaları istenir.
- Yazdıkları yazıda yazım ve noktalama kurallarına dikkat etmeleri istenir.

Çalışma Kâğıdı:

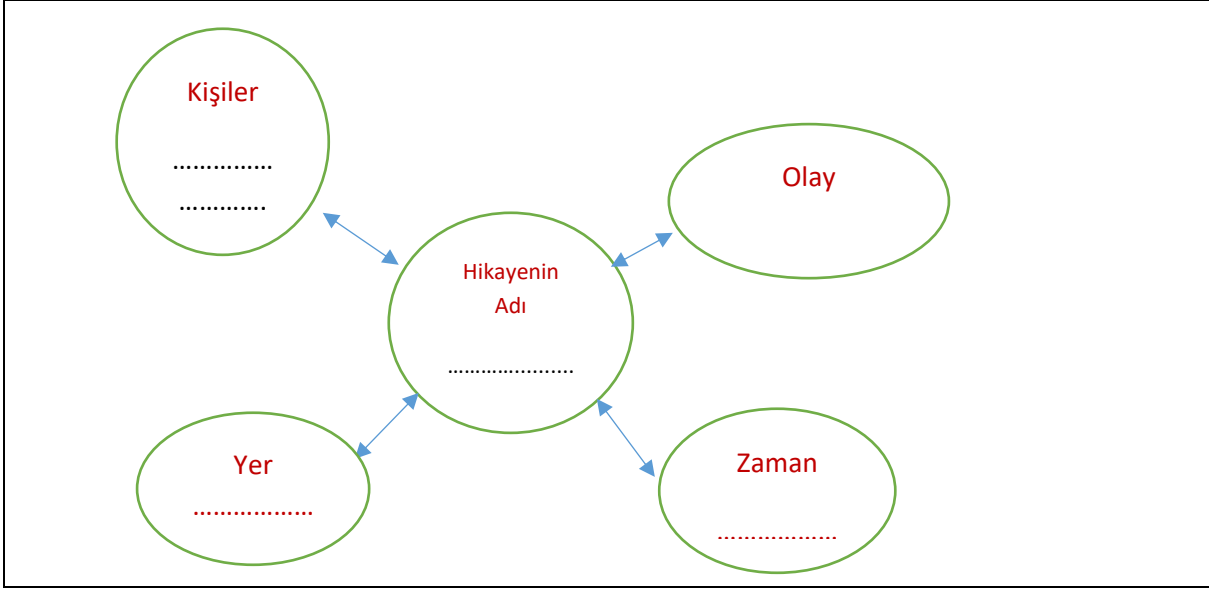
Yönerge: Ekranda gördüklerinizi Türkçe yazım ve noktalama kurallarına dikkat ederek betimleyici bir yazı yazınız.

Etkinlik-3: Hikâye unsurlarını yazma etkinliği

- Öğrencilere “wifi şifreni paylaşma” kamu spotu izletilir.
- Daha sonra dağıtılan çalışma kâğıdına kamu spotunda geçen hikâyenin unsurlarını yazmaları istenir.

Çalışma Kâğıdı:

Yönerge: İzlediğiniz kamu spotundaki hikâyenin unsurlarını aşağıda yazılması gereken yerlere yazınız.

Etkinlik-4: Çözüm yolları hakkında konuşma etkinliği

- Öğrencilere “wifi şifreni paylaşma” kamu spotu izletilir.
- Kamu spotunda izledikleri olaylar hakkında çözüm yolları üreten bir sınıf içi tartışma ortamı oluşturulur.
- Her öğrencinin konuyla ilgili konuşmaları sağlanır.
- Söz hakkı alan öğrenciler konuşurken diğer öğrenciler dağıtılan çalışma kağıdına konuşan öğrencilerin söylediklerini not eder.

Çalışma Kâğıdı:

Yönerge: Konu hakkında konuşan arkadaşlarınızın söylediklerini aşağıya not alınız.

Etkinlik-5: Dijital dünyanın olumsuzluklarını anlatma etkinliği

- Öğrencilere “wifi şifreni paylaşma” kamu spotu izletilir.
- Daha sonra İnternet ortamında yaşanabilecek olumsuz durumlarla ilgili tartışma yapılır.
- Öğrencilere söz hakkı verilerek internet ortamında yaşamış oldukları ve haytalarını etkileyen olumsuz bir durum varsa bu konu hakkında öğrencilerin konuşmaları sağlanır.

E. “Trafik Hayattır” Kamu Spotu Etkinlikleri

Etkinlik-1: Tutanak yazma etkinliği

- Öğrencilere Trafik Hayattır kamu spotu izletilir.
- Tutanak yazma konusunda bilgiler verilir.

- Daha sonra kamu spotunda izlenen kazada aracın şoförü yerine kendilerini koyarak dağıtılan çalışma kâğıdına bir tutanak yazmaları istenir.

Çalışma Kâğıdı:

Yönerge: İzlemiş olduğunuz kamu spotunda yaşanan kazada şoförün yerine kendinizi koyarak bir tutanak yazınız.

Etkinlik-2: Günlük yazma etkinliği

- Öğrencilere Trafik Hayattır kamu spotu izletilir.
- Daha sonra kamu spotu karakterlerinden kaza yapan araçtaki çocuğun yerine kendilerini koyarak dağıtılan çalışma kâğıtlarına çocuğun gözünden bir günlük yazmaları istenir.

Çalışma Kâğıdı:

Yönerge: İzlemiş olduğunuz kamu spotundaki karakterlerden çocuğun yerine kendinizi koyarak bir günlük yazınız.

Etkinlik-3: Yanlış yazılan kelimelerin yerine doğrularını yazma etkinliği

- Öğrencilere Trafik Hayattır kamu spotu izletilir.
- Daha sonra kamu spotunda geçen diyalog yanlış yazan kelimelerle öğrencilere çalışma kâğıdı şeklinde dağıtılır.
- Öğrencilerden yanlış yazılan kelimelerin yerine doğrularını yazmaları istenir.

Çalışma Kâğıdı:

Yönerge: İzlemiş olduğunuz kamu spotunda geçen diyalog aşağıda verilmiş, bazı kelimeler yanlış yazılmış ve altı çizilmiştir. Bu kelimelerin yerine olması gereken doğru kelimeleri yazınız.

Araçtaki anne: Ay çok soğuk oldu!

Çocuk: Anne baksana çok çirkin değiller mi?

Baba: Alo babacığım.

Telefonla arayan anne: Neredesiniz kızım?

Baba: Mahalledeyiz geliyoruz. Dur şimdi babaannenle konuşuyorum, dur bir dakika. Oğlan sevmedi değil mi seni?

Telefonla arayan anne: Olur mu hiç? Uslu uslu yatıyor. Hadi çabuk gelin de yatmadan görüverin.

Baba: Tamam tamam gidiyoruz.

Telefonla arayan anne: Ne oldu? Ne oldu?

Etkinlik-4: Konuşma halkası etkinliği

- Öğrencilere “Trafik Hayattır” kamu spotu izletilir.
- Daha sonra konuşma halkası tekniği hakkında bilgiler verilir.
- Öğrencilerden çember oluşturulur.
- Çemberdeki her öğrenciye “sen olsaydın ne yapardın” şeklinde sorular sorulur.
- Her öğrenci empati yaparak konuşur. Tüm öğrencilerin fikirlerine saygı duyulur.

Çalışma Kâğıdı:

Konuşma halkasında sorulabilecek sorular:

Kamu spotundaki yolcu koltuğunda oturan kadının yerinde sen olsaydın ne yapardın?

Kamu spotundaki küçük kızın yerinde sen olsaydın ne yapardın?

Kamu spotundaki oğlunu telefonla arayan annenin yerinde sen olsaydın ne yapardın?

Kamu spotundaki şoförün yerinde sen olsaydın ne yapardın?

Kamu spotundaki kazada karşı taraftan gelen aracın şoförü olsaydın ne yapardın?

Kamu spotunda kaza olmadan önce kaza yapan aracın solladığı şoför olsaydın ne yapardın?

Kamu spotunda kazadan sonra gelen bir polis ekibi olsaydı ve sen o polis ekibinden biri olsaydın ne yapardın?

Etkinlik-5: Altı şapkalı düşünme tekniği ile konuşma etkinliği

- Öğrencilere “Trafik Hayattır” kamu spotu izletilir.
- Daha sonra altı şapkalı düşünme tekniği hakkında bilgi verilir.
- Atı şapkalı düşünme tekniğindeki şapka renklerinin hangi duyguları yansıttığı sınıf tahtasına asılır.
- Öğrencilerden altı tanesi gönüllü olarak seçilir. Bu öğrencilerden istediği şapkayı seçmeleri istenir.
- İzlemiş oldukları Trafik Hayattır kamu spotunu altı şapkalı düşünme tekniğindeki şapkaların renklerinin yansıttığı duyguya göre düşünmeleri ve bunu sınıfa sunmaları istenir.

Tahtaya Yansıtılacak Bilgi:**Şapkalar ve Düşünceleri:**

Beyaz Şapka: Açık, nesnel, tarafsız, sayılarla ifade eden, yorum yapmayan, bilgi veren. İlk konuşur.

Kırmızı Şapka: Duygusal, öznel, bence/ben diye söze başlayan kişi.

Siyah Şapka: Karamsar, eleştirel, kötümser.

Sarı Şapka: İyimser, avantaj ve yarar sağlayabilir (olumlu), polyannacılık.

Yeşil Şapka: Yaratıcı, özgün.

Mavi Şapka: Değerlendiren, karar veren, toparlayan, en son konuşan (kontrolcü). Önceki beş konuşmacının hepsini derler, toparlar. Bu yüzden en son budur.

3. SONUÇ

Türkçenin yabancı dil olarak öğrenilmesi küreselleşen dünyada hızla yaygınlaşmaktadır ve Türkçenin öğrenilmesine talep her geçen gün artmaktadır. Bu sebeple Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesi alanında öğrenenlerin öğrendiklerini daha kalıcı hale getirmek için teknolojik materyallerin kullanılması çok önemlidir. Bu alanda filmlerin, dizilerin, reklamların kullanımı yaygındır; fakat kamu spotları daha önce kullanılmamıştır. Bu doğrultuda bu çalışmada Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretilmesi alanında kullanılmak üzere kamu spotları kullanılarak yazma ve konuşma becerilerinin geliştirilmesi amacıyla etkinlik önerileri sunulmuştur.

İşaret Dilinin Önemi kamu spotu etkinliklerinden “izlediklerini canlandırma etkinliği” öğrencilerin konuşma becerilerine yöneliktir. Öğrenciler izlediklerini canlandırırken Türkçe konuşma becerileri gelişir ve öğrencilerin özgüven kazanmalarına yardımcı olur. “Tartışma ve yazma” etkinliği hem konuşma hem de yazma becerilerine yöneliktir. Öğrencilerin Türkçe muhakeme yapma becerilerini geliştirir ve bu düşüncelerini sınıfa sunmalarıyla konuşma becerilerinin gelişimine katkı sağlar. “Eksik cümleyi tamamlama”, “Yeni bir kamu spotu yazma” ve “Sahnenin devamını tahmin etme” etkinlikleri, yazma becerisine yöneliktir. Öğrencilerin Türkçe düşünerek Türkçe yazı yazma becerilerini geliştirmeye katkı sağlayan etkinliklerdir.

Sigarayı Bırakma kamu spotu etkinliklerinden, “beyin fırtınası” etkinliği, konuşma becerilerine yöneliktir. Öğrenenlerin düşündüğünü rahatça söyleyebilmesi hem konuşma becerilerine hem de özgüven kazanmalarına katkı sağlar. “Seçili kelimelerle yeni cümleler kurma” etkinliği, yazma becerilerine yöneliktir. Öğrenenlerin yeni kelimeler öğrenmelerine ve bu kelimeleri cümle içerisinde kullanabilmelerine katkı sağlar. “İzlediklerinin devamını getirme” ve “kamu spotunun içeriğini tahmin etme” etkinliği konuşma ve yazma becerilerine yöneliktir. Dağıtılan çalışma kâğıtlarına öğrenciler izleyecekleri kamu spotunda neler olabileceğini yazar ve daha sonra yazılanlar sınıfla paylaşılır. Öğrencilerin konuşma ve yazma becerilerine katkı sağlar. “Videodan öncesini öyküleştirme” etkinliği, yazma becerisine yöneliktir. Öğrencilerin yeni türlerde metinler yazmasını sağlar ve yazma becerilerini geliştirir.

Hekimoğlu Koronavirüs kamu spotu etkinliklerinden, “kompozisyon yazma” etkinliği yazma becerisine yönelik bir etkinliktir. Öğrencilerin yaşadıklarını yazıya dökerek Türkçe yazı yazma yeteneklerini geliştirir. “Röportaj” etkinliği konuşma becerisine yöneliktir. Sınıftaki tüm öğrencilerin önceden belirlenen sorular doğrultusunda konuşmalarını sağlar, Türkçe konuşma becerilerini geliştirir. “Gazete haberi hakkında konuşma” etkinliği öğrencilerin hem konuşma hem de yazma becerilerine yöneliktir. Tüm öğrenciler konu hakkında konuşurken konuşmayan öğrenciler de

konuşulanlar hakkında not alırlar. Böylece öğrencilerin Türkçe konuşma ve yazma becerilerine katkı sağlar. “Kamu spotunda anlatılanları yazma” etkinliği, öğrencilerin hafızalarında tuttuklarını yazıya dökmelerini sağlar. Türkçe yazma becerilerini geliştirir. “Münazara” etkinliği, öğrencilerin düşündüklerini savunmalarını sağlar ve Türkçe konuşma becerilerini geliştirir.

Wifi Şifreni Paylaşma kamu spotu etkinliklerinden, “yaşanılanları tahmin etme”, “Betimleyici yazı yazma” ve “Hikâye unsurlarını yazma” etkinlikleri yazma becerilerine yöneliktir. Öğrencilerin Türkçe dilbilgisi kurallarıyla yazılar yazarak yeni yazı türlerini öğrenmelerine ve Türkçe yazma becerilerinin gelişmesine katkı sağlar. “Çözüm yolları hakkında konuşma” ve “Dijital dünyanın olumsuzluklarını anlatma” etkinlikleri konuşma becerilerine yöneliktir. Öğrencilerin kamu spotunda anlatılan sorunla ilgili olumsuzlukları belirterek ve çözüm yolları hakkında fikirler üreterek Türkçe konuşma becerilerini geliştirmeye yöneliktir.

Trafik Hayattır kamu spotu etkinliklerinden, “tutanak yazma” ve “günlük yazma” etkinlikleri öğrencilerin yeni yazı türleriyle Türkçe yazı yazma becerilerine katkı sağlar. “Yanlış yazılan kelimelerin yerine doğrularını yazma” etkinliğinde öğrencilerin dikkat durumları ön plandadır. Öğrenciler, yanlış yazılmış kelimeleri bulup doğrularını yazarak Türkçe kelime bilgilerini ve yazı yazma becerilerini geliştirir. “Konuşma halkası” ve “Altı şapkalı düşünme tekniği ile konuşma” etkinlikleri konuşma becerilerine yöneliktir. Öğrencilerin, bu etkinliklerle empati kurma yetenekleri gelişir, böylece Türkçe konuşma becerileri de gelişir.

Önerilen tüm etkinlikler öğrencilerin sınıf içerisinde Türkçe konuşmalarına ve yazmalarına yöneliktir. Bu etkinliklerle Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin, klasik eğitim anlayışının öğretmen-kitap-tahta üçlüsünden sıyrılarak, öğrenme ortamları daha keyifli hale gelecek ve Türkçe konuşma ve yazma becerilerine kalıcı, olumlu katkılar sağlanacaktır.

KAYNAKLAR

- Demirel, Ö. (2012). *Yabancı dil öğretimi: dil pasaportu, dil biyografisi, dil dosyası*. Ankara: Pegem Akademi.
- Harmandar, M. (2021). *Yabancılara Türkçe Öğretiminde Dil-Kültür Bağlamında Türk Dizilerinin Değerlendirilmesi: “Ezel” Dizisi Örneği*. Karamanoğlu Mehmetbey Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi, 3(1), 22-27.
- İşcan, A. (2011). *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Filmlerin Yeri Ve Önemi*.
- İşcan, A. ve Aktürk, Y.(2014). *Televizyon Dizilerinin Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kullanımı: Seksenler Dizisi Örneği*, International Journal of Language Academy. Volume 2/4 Kış s: 234/246
- Liao, X. (2000). *Communicative language teaching: Approach, design and procedure*. US: ERIC.
- Lightbown, P., & Spada, N. (1999). *How languages are learned*. OUP
- Odabaşı, Ferhan ve Aysel Gürcan Namlu. (1998). *"Türkçe Öğretiminde Ortamlar."* *Türkçe Öğretimi*. Editör: Seyhun Topbaş. Eskişehir: Açıköğretim Fakültesi Yayınları.
- Özbay, Murat (2002). “*Kültür Aktarımı Açısından Türkçe Öğretimi*”, *Türk Dili*, (602): 112-120.
- Özcan, M. (2007). *Arapça yazma becerileri öğretiminde iletişimsel yaklaşım* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>’nden erişilmiştir (Tez No. 205357).
- Özcan, M. (2015). *Yabancı dil olarak Arapça konuşma becerisi öğretiminde iletişimsel yaklaşıma dayalı etkinliklerin kullanımı*. *21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum*, 4(10), 153-164.

- RTÜK (2012) *Kamu Spotları Yönergesi*, <https://www.rtuk.gov.tr/kamu-spotlari-yonergesi/3795>, (Erişim Tarihi:12.04.2022)
- Sever, S. (2004). *Türkçe öğretimi ve tam öğrenme* (4. Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Takıl, N. B. (2014). *Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde iletişimsel yaklaşımın yazma becerisine etkisi* (Doktora tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>'nden erişilmiştir (Tez No. 366357)
- Ünlüler Arabacı, P. (2015). *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Yararlanılan Kısa Ve Uzun Metrajlı Filmlerin Kırgızistan Bağlamında Değerlendirilmesi*. Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi, 4 (2) , 83- 97.
- Yaylı D. ve Bayyurt Y.(2011). *Yabancılara Türkçe Öğretimi Politika Yöntem ve Beceriler*. 2. Baskı Ankara: Anı Yayıncılık.
- Yılmaz, F. Diril, A. (2015). *Filmlerle Yabancılara Türkçe Öğretimi: Beyaz Melek Film Örneği*. Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, Yıl: 3, Sayı: 10, Mart 2015, s. 223-240
- Yılmaz, F. ve Şenden, E, Y. (2014). *Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kalıp Sözlerin Etkinliklerle Öğretimi*. Asya Öğretim Dergisi, 2(1(ÖZEL)), 53-63.